

Algemeen-Nederlands Verbond

Vereniging voor Nederlands-Vlaamse samenwerking

provincie limburg

CORONA IN BEIDE LIMBURGEN

Even was de Interlimburgse grens een ijzeren gordijn. Hoe verder?

Tijdens de Coronacrisis is gebleken hoe kwetsbaar Nederlandse Limburg met zijn 351 km buitengrens was. De open binnengrenzen werden voor niet-economische personenverkeer gesloten. Merkwaardig was het dat de Nederlandse-Duitse grens veel doorgankelijker was dan de Nederlandse-Belgische grens. De grens tussen beide provincies Limburg kreeg het karakter van een ijzeren gordijn met betonnen blokken. In tegenstelling tot de Limburgs-Duitse grens was de Interlimburgse grens potdicht. Aan de grens hebben zich heel wat familiedrama's afgespeeld. Ooit waren beide Limburgen verenigd. Ook spreken we dezelfde taal. Van waar dat verschil tussen beide grensovergangen? En hoe kunnen we de grens weer humaniseren?

Een eerste verklaring is dat in beide Limburgen sprake is van sterke maatschappelijke oriëntatie op de Randstad (Amsterdam, Den Haag) c.q. Vlaamse Ruit (Gent, Antwerpen, Leuven, Brussel). Het verre buitenland is voor veel Limburgers blijkbaar interessanter dan het buitenland over de Maas. Ook is de beeldvorming ten opzichte van elkaar niet positief. Voor Nederland is Vlaanderen vaak niet meer dan een tankbeurt op weg naar vakantie in het Zuiden¹. Voor de Limburgers is dit vaak niet beter. Men tankt in Maasmechelen en winkelt in Maastricht.

Een tweede verklaring is de wijze waarop er tussen Vlaanderen en Nederland samengewerkt wordt. Deze samenwerking wordt gekenmerkt door een intense economische samenwerking. Vele tientallen miljoenen worden besteed aan (bedrijfs-)economische samenwerking. Er wordt binnen die samenwerking bijvoorbeeld nauwelijks middelen ter verbetering van het grensoverschrijdende personenvervoer ter beschikking gesteld. De grens wordt door adviesbureaus, wetenschappers en bedrijven vaak beschouwd als een verdienmodel. Als er cultureel samengewerkt wordt, dan gaat het vaak om zwaar gesubsidieerde culturele projecten tussen de Randstad en de Vlaamse Ruit. Binnen de beide Limburgen beperkt de culturele samenwerking zich vaak tot het Oud Limburgs Schuttersfeest of toevallige onderwijsuitwisseling.

Een derde verklaring is de wijze waarop beide Limburgen samenwerken. Zij doen dit via de multiculturele Euregio Maas Rijn waarvan Kreis Aachen, Ostbelgien, provincie Luik en de

¹ Uitspraak Axel Buysse in "De Lage Landen een mensenleven later". Ons Erfdeel VZW 2020

beide provincies Limburg deel uitmaken. De samenwerking is goed bedoeld doch veel te ingewikkeld. Dit vanwege de taalrijkdom, de interessante verschillen in cultuur enz. De ervaring leert dat bilaterale regio's daadkrachtiger zijn dan multilaterale grensregio's.

Een vierde verklaring is het gebrek aan ideeën over grensoverschrijdende samenwerking. Bestuurders op gemeentelijk, provinciaal en nationaal niveau zijn gevangen in en overbelast door lokale, provinciale en nationale wet- en regelgeving. Het aantal bestuurders, politici en ambtenaren dat nadenkt over grenseffectrapportages is op één hand te tellen. Vrij recent is er in de Provinciale Staten van Nederlands Limburg gediscussieerd over het Beleidskader Internationalisering. Voor de voorstellen van ANV-regio Limburg en Stichting Geen Grens was er beperkte belangstelling. Aan eigen ideeën ontbrak het evenwel.

Dat geldt ook voor de grotere gemeenten in beide provincies Limburg. Er zijn geen ideeën over grensoverschrijdende sociaal-culturele samenwerking.

In 2008 schreven de gouverneurs van beide provincies Limburg het Limburg Charter: 'Oost-West Limburg Best'. Hun stelling was dat 'Nationale overheden de euregionale samenwerking belemmeren'. Het bestuur van ANV beide Limburgen roept beide provinciebesturen op om een groep van 100 Limburgers uit het breed maatschappelijke veld van de grensgemeenten te vragen en hen te faciliteren om dit rapport kritisch te bespreken en te herschrijven.

De grens moet opener met respect voor onderlinge verschillen!

Een fysieke grens binnen Limburg is echter ontoelaatbaar, dat mag niet nogmaals gebeuren.

Een creatief voorstel betreft het ontwikkelen van een "Limburgpas" zodat intermenselijke contacten altijd mogelijk blijven, ook bij b.v. een tweede lockdown.

Het ANV regio Limburg nodigt de provinciebesturen uit dit project in overweging te nemen en te concretiseren.

Voorzitter ANV Limburg Armand Cremers: "niet Brussel of Den Haag, maar wij Limburgers, moeten zorgen dat de grens in de toekomst open blijft!"

Op die wijze wordt grensregio beleid omgezet in daden waar onze burgers wat aan hebben.